

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

สุขวัฒนะวิหหลวง เป็นวรรณกรรมที่มีการแพร่กระจายอยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์ไท 4 กลุ่ม ได้แก่ ไทยวน ไทลื้อ ไทเขิน และไทใหญ่ ผู้วิจัยใช้แนวคิดตามทฤษฎีระเบียบภูมิ-ประวัติ ศึกษารูปแบบเฉพาะของท้องถิ่นในด้านลักษณะเฉพาะทางภาษาและบริบททางสังคม เพื่อหาแหล่งกำเนิด รูปแบบดั้งเดิม สัมพันธภาพระหว่างวรรณกรรมกับท้องถิ่น กระบวนการปรับให้เป็นท้องถิ่น รวมทั้งการแพร่กระจายของวรรณกรรมเรื่องนี้

การนำคำภีร์ต้นฉบับวรรณกรรมเรื่อง **สุขวัฒนะวิหหลวง** ของกลุ่มชาติพันธุ์ไท 4 กลุ่ม มาศึกษา เปรียบเทียบ เพื่อหาลักษณะเฉพาะทางด้านภาษาในเบื้องต้นพบว่า คำภีร์แต่ละฉบับมีการบันทึกด้วยตัวอักษรประจำกลุ่ม ภาษาย่อยที่ใช้บันทึกคือภาษาท้องถิ่นของกลุ่มชนซึ่งมีความคล้ายคลึงกันมาก เนื่องจาก เป็นภาษาถิ่นตระกูลไท เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า มีศัพท์ภาษาท้องถิ่นซึ่งใช้เฉพาะในกลุ่มชนชาวไทเขินจำนวนหนึ่งอันเป็นอนุภาควิัตถุของ เรื่องปรากฏอยู่ในคำภีร์ต้นฉบับของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ไท นอกจากนั้นยังพบความแตกต่างของอนุภาควิัตถุในเรื่อง อันนำไปสู่การค้นพบรูปแบบดั้งเดิมของวรรณกรรมเรื่องนี้ ซึ่งได้แก่สำนวนร้อยแก้ว ส่วนรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาภายหลัง ได้แก่ สำนวนร้อยกรอง

การศึกษาบริบททางสังคมพบว่า วรรณกรรมเรื่อง **สุขวัฒนะวิหหลวง** ในบริบททางสังคมของกลุ่มชนชาวไทเขิน มีความเด่นชัดมากกว่าทุกกลุ่มชน กล่าวคือ วรรณกรรมเรื่องนี้ดำรงอยู่ในบริบททางสังคมในฐานะสื่อทางวัฒนธรรมด้านประเพณี พิธีกรรมและจิตกรรมผาผนียง สัมพันธภาพของวรรณกรรมเรื่องนี้กับกลุ่มชนชาวไทเขินเชื่อมโยงกันด้วยสัญลักษณ์จากวรรณกรรม 4 ประการ ซึ่งเมื่อใช้แนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการหลายสาขาวิชา วิจัยและตีความประสบการณ์ของกลุ่มชนพบว่า สัญลักษณ์ดังกล่าวนี้มีความเกี่ยวข้องกับผูกพันในด้านประวัติศาสตร์ ค่านิยมพื้นฐานด้านคุณธรรม และวัฒนธรรมประจำถิ่นของกลุ่มชนชาวไทเขิน

การศึกษาวิเคราะห์ **สุชวัณณะวัทหลวง** ในเชิงวรรณกรรมพบว่า ผู้สร้างสรรค้วรรณกรรม เรื่องนี้ในวรรณกรรม มหาชาติ มาเป็นพื้นฐานหลัก แล้วนำ **อุมมาพันตีชาต** ตำนานเมือง เชียงตุง คำนึงมพื้นฐานด้านคุณธรรมและวัฒนธรรมประจำถิ่นเข้ามาผสมผสานโดยผ่านกระบวนการปรับเปลี่ยน ให้เป็นวรรณกรรมท้องถิ่น

ข้อสรุปจากลักษณะ เฉพาะทางภาษาที่พบว่ามีศัพท์เฉพาะของกลุ่มชนชาว ไทเขินปรากฏอยู่ใน คัมภีร์ต้นฉบับของทุกกลุ่มชน รวมถึงสัมพันธภาพอันแนบแน่นระหว่างวรรณกรรมกับกลุ่มชน การสร้าง สรรค้วรรณกรรมจากเรื่องราวที่มีความเกี่ยวข้องกับผูกพันกับท้องถิ่น การเป็นเจ้าของรูปแบบดั้งเดิม และรูปแบบที่ได้รับการพัฒนาของกลุ่มชนชาว ไทเขิน เป็นข้อสนับสนุนที่น่าเชื่อว่า วรรณกรรมเรื่องนี้มี แผลงกำเนิดในกลุ่มชนชาว ไทเขิน และแพร่กระจาย ไปสู่กลุ่มชนอื่น ๆ

การแพร่กระจายของวรรณกรรมเรื่อง **สุชวัณณะวัทหลวง** จากเมือง เชียงตุง ประเทศพม่า ไปสู่กลุ่มชนอื่น ๆ นั้น กลุ่มชนชาว ไทใหญ่ ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อำเภอ เชียงแสน จังหวัด เชียงราย เป็น กลุ่มชนที่ได้รับการแพร่กระจายของวรรณกรรมเรื่องนี้ในทุกเส้นทางวัฒนธรรม กลุ่มชนชาว ไทลื้อซึ่ง ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อำเภอท่าลี่ จังหวัด เชียงตุง ได้รับการแพร่กระจายในทุกเส้นทางวัฒนธรรม ยกเว้นจิตตรกรรมผาผนัง กลุ่มชนชาว ไทยวนในล้านนา และกลุ่มชนชาว ไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับการแพร่กระจายเฉพาะคัมภีร์ของวรรณกรรมเรื่องนี้เท่านั้น

การแพร่กระจายของวรรณกรรมเรื่องนี้มี 2 ลักษณะ ได้แก่ การแพร่กระจายตามเส้นทาง การค้าและการติดต่อทางวัฒนธรรม การแพร่กระจายตามเส้นทางการค้า เป็นการแพร่กระจายโดย หลักการที่ไม่สามารถหาคำยืนยันจากแหล่งข้อมูลได้ ส่วนการแพร่กระจายโดยการติดต่อทางวัฒนธรรม ได้แก่ การแพร่กระจายโดยพระสงฆ์ชาว ไทเขินในล้านนา โดยนักปราชญ์คัมภีร์โบราณ และ โดยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมชุมชนชายแดน อันเป็นไปตามข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับการแพร่กระจาย ที่ตั้งไว้ทุกประการ ยกเว้นการแพร่กระจายโดยกลุ่มชนชาว ไทเขินที่ถูกกวาดต้อนในสมัยพระยาภาววิระ เท่านั้นที่ไม่เป็นไปตามข้อสันนิษฐาน ทั้งนี้เพราะ ไม่พบการแพร่กระจายของวรรณกรรมเรื่องนี้ในกลุ่ม ชนดังกล่าว แต่กลับพบการแพร่กระจายของวรรณกรรม ประเพณี และพิธีกรรม ในกลุ่มชาว ไทยองที่ ถูกกวาดต้อนในสมัยพระยาภาววิระ ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อำเภอแม่จัน จังหวัด เชียงราย อันเนื่องมาจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมชุมชนชายแดน

การศึกษาบพาทของวรรณกรรมเรื่อง **สุชวิมลเวฬวหลวง** ที่มีต่อกลุ่มชนชาวไทยเขินนั้น บพาทของวรรณกรรมท้องถิ่นที่สะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรม พบว่า วรรณกรรมเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมด้านคุณธรรมของกลุ่มชนมากกว่าด้านความเชื่อ ประเพณี และวิถีชีวิต ส่วนบพาทของวรรณกรรมท้องถิ่นในบริบททางสังคมพบว่า เป็นกุศโลบายของผู้สร้างสรรค์วรรณกรรมที่นอกจากจะใช้วรรณกรรมเรื่อง **สุชวิมลเวฬวหลวง** เพื่อจัดเก็บ / บันทึกเรื่องราวของท้องถิ่นเกี่ยวกับบรรพบุรุษ ค่านิยมพื้นฐานด้านคุณธรรมและวัฒนธรรมประจำถิ่นแล้ว ก็ยังนำเสนอวรรณกรรมเรื่อง **สุชวิมลเวฬวหลวง** ในบริบททางสังคมในฐานะวัฒนธรรมรอง เพื่อปลูกจิตสำนึกร่วมต่อท้องถิ่นให้แก่กลุ่มชนโดยอาศัยการปรากฏร่วมกับวรรณกรรม **มหาชาติ** ซึ่งอยู่ในฐานะวัฒนธรรมหลักในทุกรูปแบบ เพื่อการยอมรับของกลุ่มชน

การศึกษาวรรณกรรมเรื่อง **สุชวิมลเวฬวหลวง** ด้านรูปแบบและเนื้อหา ในด้านรูปแบบนั้น ผู้วิจัยวินิจฉัยว่า ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรมเรื่องนี้ น่าจะเป็นนักชาวไทยเขินผู้มีบทบาทสำคัญในวงการศึกษาของชุมชนชาวไทยเขินและ เป็นผู้นำวรรณกรรมเรื่องนี้มาใช้ในบริบททางสังคมด้วย วรรณกรรมเรื่องนี้ใช้รูปแบบของชาดกในการนำเสนอ การศึกษาสุนทรียภาพในวรรณกรรมเรื่องนี้พบว่า ผู้สร้างสรรค์ใช้วิธีการอันเรียบง่ายในการสร้างความงาม นับตั้งแต่การใช้ภาษาท้องถิ่นที่เรียบง่าย การผูกประโยคง่าย ๆ รวมทั้งมีความประสานสอดคล้องระหว่างความงามของภาษากับความคิดและอารมณ์ที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อมาถึงผู้ใช้วรรณกรรม แนวคิดหลักซึ่งสะท้อนจากความงามของวรรณกรรมเรื่องนี้ เป็นแนวคิดเชิงอุดมคติ

การศึกษาในด้านเนื้อหานั้น แก่นเรื่อง/ความคิดหลักของวรรณกรรมเรื่องนี้ สร้างขึ้นจากค่านิยมด้านคุณธรรมของกลุ่มชน โครงเรื่องใหญ่สร้างขึ้นจากโลกทัศน์ของกลุ่มชน โครงเรื่องย่อยสร้างขึ้นจากการผสมผสานกันของวรรณกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับและรู้จักกันดีของกลุ่มชน ค่านิยมพื้นฐานด้านคุณธรรมและวัฒนธรรมประจำถิ่น ผ่านกระบวนการปรับให้เป็นวรรณกรรมท้องถิ่น แก่นเรื่องและโครงเรื่องแสดงให้เห็นถึงคุณประโยชน์ของการประพฤติธรรมโดยใช้นางอุมมาพันธุ์ตัวละครเอกฝ่ายหญิง เป็นสื่อกลาง และจากการใช้ทฤษฎีจิตวิทยา เป็นเครื่องมือหลักในการวิเคราะห์ตัวละครในเชิงบุคลิกภาพพบว่า พฤติกรรมของตัวละครมีเหตุและผลแห่งการกระทำ ตัวละครในวรรณกรรมเรื่องนี้มีลักษณะร่วมของพฤติกรรมที่สำคัญคือความมีคุณธรรมและความเพียรพยายามพัฒนาจิตใจและบุคลิกภาพ

ของตนให้มีความเป็นคนเต็มโดยสมบูรณ์ โดยเฉพาะนางอุมาทันตี ตัวละครเอกของเรื่องผู้ประพาศิ
ธรรมและมีความใฝ่สร้างตนจนประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นตัวละครที่ได้รับการยกย่องและถือเป็น
แบบอย่างในการดำเนินชีวิตของกลุ่มชนชาว ไทเขิน

โดยที่ผู้สร้างสรรค์ สร้างสรรค์วรรณกรรมเรื่องนี้จากเรื่องราวที่มีความเกี่ยวข้องกับ
กลุ่มชน และมีพื้นฐานรวมทั้งประสบการณ์ทางวัฒนธรรมร่วมกับผู้ใช้วรรณกรรม จึงเกิดความประสาน
สอดคล้องกันในด้านความคิดและอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์กับผู้ใช้วรรณกรรม อีกทั้งการที่ผู้สร้างสรรค์
สามารถบรรจุวรรณกรรมเรื่องนี้ในบริบททางสังคมในฐานะ วัฒนธรรมรอง จึงทำให้ **สุขวิมละ วัฬวง**
ดำรงอยู่ในบริบททางสังคมของกลุ่มชนชาว ไทเขินในบทบาทของวรรณกรรมท้องถิ่นที่เป็นสื่อสนองตอบ
ความต้องการทางด้านจิตใจ เป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชน เป็นกลไกทางสังคมในการ
สร้างมาตรฐานจริยธรรมและวางแผนพฤติกรรมของกลุ่มชน มาโดยตลอด

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของวรรณกรรมเรื่อง **สุขวิมละ วัฬวง** ที่มีต่อกลุ่ม
ชนชาว ไทเขิน พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจวิเคราะห์ต่อไปอีกดังนี้

1. การสืบค้นหาผู้สร้างสรรค์และระยะเวลาในการสร้างสรรค์วรรณกรรมเรื่อง **สุขวิมละ วัฬวง** ทั้งสำนวนร้อยแก้วและสำนวนร้อยกรอง
2. การติดตามการเปลี่ยนแปลงและปัจจัยซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำรงอยู่ใน
บริบททางสังคมของวรรณกรรมเรื่อง **สุขวิมละ วัฬวง**
3. การนำวรรณกรรมเรื่อง **สุขวิมละ วัฬวง** ฉบับต่าง ๆ มาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อหา
ลักษณะร่วมและแตกต่าง ในด้านรูปแบบและเนื้อหา ตลอดจนภาพสะท้อนวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน